

BEZGEK

Yabancılara Türkçe Öğretimi Dergisi
Journal of Teaching Turkish Language to
Foreigners

Araştırma Makalesi

Cilt 5 (2026) Sayı 1 1-16

Yabancılara Türkçe Öğretiminde Öğrencilerin Dinleme Süreleri Üzerine Nicel Bir Araştırma

A Quantitative Study on Students' Listening Times in Teaching Turkish to Foreigners

Dilek Baz Bolluk ¹ Zekerya Batur ²

Baz Bolluk, D. ve Batur, Z. (2026). Yabancılara Türkçe öğretiminde öğrencilerin dinleme süreleri üzerine nicel bir araştırma. *Bezgek Yabancılara Türkçe Öğretimi Dergisi*, 5(1), 1-16.
<http://dx.doi.org/10.56987/bezgek.1860529>

Makale Hakkında

Geliş Tarihi: 10.01.2026
Kabul Tarihi: 03.03.2026
Yayın Tarihi: 15.03.2026

Anahtar Sözcükler

Yabancılara Türkçe
öğretiminde dinleme
Dinleme süreleri
Dinleme becerisi
Türkçe öğretimi

Article Info

Received: 10.01.2026
Accepted: 03.03.2026
Published: 15.03.2026

Keywords

Teaching Turkish to
foreigners
Listening listening
durations
Listening skill
Teaching Turkish

Öz

Bu araştırmanın amacı, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin dil seviyelerine göre dinleme sürelerini nicel olarak belirlemek ve bu sürelerin seviyelere göre nasıl değiştiğini ortaya koymaktır. Dinleme becerisi, yabancı dil öğreniminde temel dil becerilerinden biri olmasına rağmen, öğrencilerin dikkatini sürdürdükleri dinleme süresine ilişkin nicel veriler alan yazında oldukça sınırlıdır. Bu nedenle çalışma, özellikle dinleme becerisi derslerinin planlanmasına katkı sağlamayı hedeflemektedir. Araştırma, Türkiye’de bir devlet üniversitesinin TÖMER biriminde öğrenim gören ve A2, B1, B2 ve C1 seviyelerinde bulunan toplam 35 öğrenci üzerinde yürütülmüştür. Çalışma nicel araştırma modeliyle desenlenmiş ve veriler kronometre ölçümleri, standartlaştırılmış uygulama adımları ve video kayıtları aracılığıyla toplanmıştır. Araştırma sürecinde her dil seviyesi için uzman görüşü alınarak uygun masal metinleri seçilmiş ve bu metinler öğrencilere okutulmuştur. Öğrenciler, dinlemeyi sürdürmek istemedikleri anda kronometreyi durdurarak kendi dinleme sürelerini kaydetmişlerdir. Elde edilen 34 uygulamaya ait veriler nicel analiz yöntemleriyle değerlendirilmiş ve her seviye için aritmetik ortalamalar hesaplanmıştır. Bulgular, A2 seviyesinde ortalama dinleme süresinin 2-3 dakika, B1 seviyesinde 4-5 dakika, B2 seviyesinde 6-8 dakika ve C1 seviyesinde ise 9-10 dakika olduğunu göstermektedir. Sonuçlar, dil seviyesi yükseldikçe öğrencilerin dinleme süresinin anlamlı biçimde arttığını ortaya koymuştur. Bu doğrultuda, dinleme etkinliklerinin seviyeye uygun sürelerde hazırlanması ve özellikle başlangıç düzeylerinde kısa ancak tekrarlı etkinliklere yer verilmesi önerilmektedir.

Abstract

The aim of this study is to quantitatively determine the listening durations of students learning Turkish as a foreign language according to their language levels and to reveal how these durations change according to levels. Although listening skills are one of the fundamental language skills in foreign language learning, quantitative data on the listening duration that students can sustain their attention is quite limited in the literature. Therefore, this study aims to contribute to the planning of listening comprehension lessons in particular. The research was conducted on a total of 35 students studying at the TÖMER unit of a state university in Turkey and at A2, B1, B2, and C1 levels. The study was designed using a quantitative research model, and data were collected through stopwatch measurements, standardised application steps, and video recordings. During the research process, appropriate fairy tale texts were selected with expert opinion for each language level and read to the students. Students recorded their own listening times by stopping the stopwatch when they no longer wished to continue listening. The data obtained from 34 applications were evaluated using quantitative analysis methods, and

¹ Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur, Türkiye. bazdilek4@gmail.com

² Uşak Üniversitesi, Uşak, Türkiye. zekerya.batur@usak.edu.tr

Etik Kurulu İzni: Uşak Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu, 04.07.2022 tarih ve 2022-115 sayılı kararı.

arithmetic means were calculated for each level. The findings show that the average listening time was 23 minutes at A2 level, 45 minutes at B1 level, 68 minutes at B2 level, and 9-10 minutes at C1 level. The results revealed that as the language level increased, the students' listening time increased significantly. Accordingly, it is recommended that listening activities be prepared for appropriate durations for each level and that short but repetitive activities be included, especially at the beginner levels.

Giriş

Dinleme, yalnızca seslerin işitilmesi değil, işitilen uyarıların seçilmesi, önceki bilgi ve deneyimlerle ilişkilendirilmesi, anlamlandırılması ve gerektiğinde tepkiye dönüştürülmesini içeren çok aşamalı bir bilişsel süreçtir (Göğüş, 1978; Brown & Yule, 1983; Demirel, 1999; Vandergrift, 2003; Güneş, 2007; Yıldız, 2010; Şahin, 2011; Tabak ve Göçer, 2014; Özbay, 2015; Spataro ve Bloch, 2017). Bu açıdan dinleme, fizyolojik bir süreç olan "işitme"den ayrılır.

Bireylerin dinleme becerisi anne karnında iken gelişmeye başlar ve ilk edinilen beceridir. Dinleme bireylerin ilk öğrenme alanıdır (Güneş, 2007, s. 73). Dinleme becerisi kazanıldıktan sonra çevreden işitilen kelimeler dinlenerek konuşma becerisi ve örgün öğretimle birlikte de okuma ve yazma becerisi kazanılmaktadır. Mackay (1997) bireylerin konuşma ve diğer temel becerileri öğrenmesinin yolunun yalnızca dinleme becerisinden geçtiğini belirtmektedir. Dinleme becerisi tam olarak gelişmeyen bireylerin ne konuşma ne de diğer becerileri tam olarak geliştirilmesi mümkün değildir.

Dinleme, insanın sahip olduğu en önemli becerilerden biri olmasına rağmen en az tanınan beceridir (Kocaadam, 2011). Günlük hayatta en çok kullanılan dil becerisinin dinleme olduğu çeşitli araştırmalarla ortaya konmuştur. Burley ve Allen'in (1995; akt. Doğan, 2011) çalışmasına göre iletişim sürecinde dinleme %40, konuşma %35, okuma %16 ve yazma %9 oranında kullanılmaktadır. Alan yazınında da dinlemenin en sık kullanılan ve diğer dil becerilerine temel oluşturan bir beceri olduğu vurgulanmaktadır (Göğüş, 1978; Çıfci, 2001; Robertson, 2004; Doğan, 2011). Buna rağmen dinleme becerisi uzun yıllar ihmal edilmiş, okuma ve yazma gibi diğer becerilere kıyasla daha az araştırmaya konu olmuştur.

Dinleme, hem ana dili eğitiminde hem de yabancılara Türkçe öğretiminde temel bir beceridir. Yeni bir dili öğrenme sürecinde birey, öncelikle hedef dili işitsel olarak algılamakta ve anlamlandırmaktadır. Bu nedenle dinleme, dil ediniminin başlangıç noktasını oluşturur (Rost, 1991). Ancak yalnızca dinleme becerisinin varlığı değil, bu becerinin sürekliliği ve süresi de öğrenme sürecinde belirleyici bir rol oynamaktadır. Özellikle Yabancılara Türkçe Öğretimi bağlamında öğrencinin hedef dile ne kadar süre maruz kaldığı, girdiyi ne kadar süreyle anlamlı biçimde işleyebildiği ve dikkatini dinleme etkinliğine ne kadar sürdürebildiği, dil gelişiminin niteliğini doğrudan etkilemektedir. Yabancı dil öğrenmenin başlıca sebebi hedef kitledir (Alyılmaz, 2023). Bu açıdan dinleme süresi, yalnızca pedagojik bir değişken değil, aynı zamanda dil edinim sürecinin etkinliğini belirleyen temel bir unsur olarak değerlendirilebilir. Gündüz ve Şimşek (2014) dinleme becerisinin bazı faydalarını belirtmiş, ancak Yabancılara Türkçe Öğretimi bağlamında özellikle şu noktalar öne çıkmaktadır:

- Dinleme, öğrencilerin ders sırasında hedef dili anlamalarını ve akademik başarılarını artırmalarına yardımcı olur.
- Dinleme, öğrencilerin dikkat ve motivasyonunu destekleyerek dil öğrenme sürecinde sürekliliği sağlar.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde dinleme becerisinin kazandırılmasının önemli amaçlarından biri, öğrencilerin çevresinden duyduğu bilgileri anlamlandırabilmesidir; diğeri ise etkili iletişim kurmalarını sağlamaktır (Alyılmaz ve Polatcan, 2018; Alyılmaz ve Polatcan, 2020). Özdemir

(2013), yabancı dil öğretiminde iletişimin gerçekleşebilmesi için iyi bir dinleme eğitiminin çok önemli olduğunu belirtmektedir.

Yabancılar Türkçe öğretim merkezlerinde Türkçeyi öğrenen bireylerin her konuda temel dil becerilerini yerine getirebilmesi dil öğretimlerinin temel prensiplerindedir (Akyüz, 2024). Pek çok Türkçe öğretim merkezinde okuma, yazma, konuşma, dinleme / izleme ve dil bilgisi derslerinin ayrı modüller hâlinde yürütülmesi, dinleme becerisine ayrı bir zaman ve araç-gereç ayrılmasını mümkün kılmaktadır. Bu durum, özellikle dinleme metinlerinin süre ve zorluk düzeyinin seviyeye uygun olarak planlanması açısından olumludur. Ancak dinleme becerisinin kazandırılması sırasında dikkat edilecek ve dinleme sürecini etkileyebilecek birçok etmen bulunmaktadır. Özbay (2015), dinleme sürecini etkileyen birçok değişken bulunduğunu (ilgi, dikkat, hazırbulunuşluk düzeyi, öğrenci seviyesi vb.) belirtmekte ve bunlardan birinin de dinleme süresi olduğunu vurgulamaktadır. Bu çalışmada, söz konusu çok boyutlu yapı içinde özellikle **dinleme süresi** değişkeni üzerinde durulmaktadır.

Dinleme süreleri, öğrencilerin dinlediklerini anlama süreçlerinde önemli bir rol oynamaktadır. Her öğrencinin dinleme kapasitesi farklıdır ve bu süreler öğrencilerin dil seviyelerine göre değişiklik gösterebilir (Özbay, 2015; Rost, 1991). Örneğin, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen A1 seviyesindeki bir öğrenci ile B1 veya C1 seviyesindeki bir öğrencinin etkinlikleri aynı hızda takip etmesi beklenemez. Bununla birlikte, öğrencilerin seviyeleri ilerledikçe dinleme sürelerinin artması muhtemeldir. Bu nedenle ders materyallerinin ve etkinliklerin öğrencilerin dil seviyelerine uygun şekilde düzenlenmesi, öğrenme sürecini destekleyebilir. Alan yazında, Türkçenin ana dili olarak öğretiminde öğrencilerin sınıflara göre dinleme sürelerine dair bilgiler 1981 Türkçe programında belirtilmiştir. Alan yazınına bakıldığında Türkçenin ana dili olarak eğitiminde öğrencilerin sınıflara göre dinleme süreleri 1981 Türkçe programında aşağıdaki gibi gösterilmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin Sınıflara Göre Dinleme Süreleri

Sınıflar	Dinleme Süreleri
1. sınıflar	3-5 dakika
2. sınıflar	5-8 dakika
3. sınıflar	8-10 dakika
4. sınıflar	10-15 dakika
5. sınıflar	15-20 dakika
6. sınıflar	25-30 dakika
7. sınıflar	30-35 dakika
8. sınıflar	35-40 dakika

Programdaki sınıflamalara benzer sınıflamalar çeşitli araştırmacılar tarafından da yapılmıştır (Demirel, 1999; Göğüş, 1978). Ancak bu araştırmalarda sınıflamaların nasıl yapıldığı belirtilmemiştir. Batur ve Gül (2021) yaptıkları çalışmada öğretmen görüşlerinden yararlanarak ortaokul öğrencilerinin dinleme ilgi ve sürelerini belirlemişlerdir. Yapılan araştırmada alan yazınından farklı olarak 5 ve 6. sınıf öğrencilerinin ortalama dinleme süresi 10-15 dakika; 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin ortalama dinleme süresi 15-20 dakika tespit edilmiştir (Batur ve Gül, 2021). Türkçenin ana dili olarak öğretiminde öğrencilerin dinleme süreleri üzerine çeşitli çalışmalar bulunmasına karşın, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin dinleme sürelerini belirlemeye yönelik nicel araştırma örnekleri oldukça sınırlıdır. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin dinleme sürelerine ilişkin çalışmalara rastlanmazken alan yazınında farklı yabancı dil öğrencileri üzerine çalışmalar yapılmıştır. Vandergrift (2007), Fransızca'yı yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin dinleme süresinin artmasıyla birlikte anlam çıkarma ve strateji kullanımında gelişmeler olduğunu ifade etmiştir. Chang ve Millett (2013) de İngilizceyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin uzun süreli dinleme maruziyetinin kelime kazanımı ve anlama becerilerini desteklediğini ortaya koymuştur.

Alan yazınında Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin dinleme sürelerini nicel olarak inceleyen bir çalışmaya rastlanmamaktadır. Bu çalışma, seviyelere göre değişen dinleme sürelerini nicel verilerle ortaya koymayı amaçlamaktadır. Dinleme becerisi derslerinde öğrencilerin dinleme süresinin belirlenmesi, öğretim sürecinin seviyeye uygun biçimde planlanmasına katkı sağlayabilir. Öğrencilerin düzeylerine göre dinleme sürelerinin tespit edilmesi, dinleme etkinliklerinin uygun sürelerde düzenlenmesine ve bu sürelerin diğer dil becerilerinin öğretiminde de dikkate alınmasına olanak tanıyarak öğrenme sürecini destekleyebilir.

Bu araştırma, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin dinleme sürelerini seviyelere göre tespit etmeyi amaçlamaktadır. Ana dili olarak Türkçe öğretiminde dinleme sürelerinin belirlenmiş olmasına karşın, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde bu konuda yeterli veri bulunmamaktadır. Bu çalışma, söz konusu eksikliği gidermeye ve gelecekte yapılacak araştırmalara temel oluşturacak bir adım olarak alan yazına katkı sağlamaktadır.

Bu araştırmanın amacı, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen A2, B1, B2 ve C1 seviyesi öğrencilerinin dinleme sürelerini, düzeylerine göre nicel olarak belirlemektir.

Araştırma Soruları

- 1) A2 seviyesi öğrencilerinin ortalama dinleme süresi ne kadardır?
- 2) B1 seviyesi öğrencilerinin ortalama dinleme süresi ne kadardır?
- 3) B2 seviyesi öğrencilerinin ortalama dinleme süresi ne kadardır?
- 4) C1 seviyesi öğrencilerinin ortalama dinleme süresi ne kadardır?
- 5) Tüm seviyelere göre öğrencilerin ortalama dinleme süresi ne kadardır?

Yöntem

Araştırma Deseni

Bu araştırma, yabancılara Türkçe öğretiminde farklı seviyelerde öğrenim gören öğrencilerin dinleme sürelerini belirlemeyi amaçladığı için nicel betimsel tarama modeli ile yürütülmüştür. Betimsel tarama modeli, mevcut bir durumun olduğu şekliyle ortaya konmasını amaçlayan çalışmalarda kullanılan uygun bir yaklaşımdır (Creswell, 2014; Cohen, Manion & Morrison, 2018).

Araştırmada video kayıtları, gözlem notları ve kronometre ölçümleri kullanılmış olsa da bu araçlar nitel veri toplamak amacıyla değil, ölçümlerin doğruluğunu artırmak için veri çeşitlenmesi amacıyla kullanılmıştır. Veri çeşitlenmesi, nitel ve nicel araştırmalarda güvenilirliği artırmak için sıklıkla başvurulan bir yöntemdir (Yıldırım & Şimşek, 2021). Çalışmanın temel verileri, öğrencilerin kronometre ile kaydettikleri dinleme süreleri olduğu için araştırma nicel bir desene dayanmaktadır.

Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu, kolay ulaşılabilir örnekleme tekniği ile oluşturulmuştur (Mertens, 2010). Uygulamacı araştırmacının çalışma grubunun bulunduğu kurumda çalışması nedeniyle bu teknik seçilmiştir. Bu araştırmanın çalışma grubunu; 2022-2023 öğretim yılı döneminde, Akdeniz bölgesinde bulunan bir devlet üniversitesinin Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezinde Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen A2 seviyesindeki 40 öğrenci oluşturmaktadır. Ancak araştırma sürecine düzenli katılmayan 5 öğrencinin verileri çıkarılmış, bu nedenle 35 öğrencinin verileri araştırmaya dâhil edilmiştir. Öğrenciler iki grup şeklindedir. 20 kişilik birinci grup ve 15 kişilik ikinci gruptur. 20 kişilik birinci grup bir seviye önden giden gruptur. İki grup arasında 6 hafta yani bir seviye fark vardır. İlk uygulama 20 kişilik birinci gruba yapılmış ve 15 kişilik ikinci gruba da çalışma aynı yöntemle tekrar

edilerek çalışmanın geçerliliği arttırılmak istenmiştir. 15 kişilik İkinci grup ile A2 seviyesinde uygulamaya başladığında 20 kişilik birinci grup ile B1 seviyesindeki uygulama yapılmaya devam edilmiştir. Çalışma her iki grupta da bir dönem A2 seviyesinden başlanarak sırayla B1, B2, C1 seviyelerinde süreç içerisinde devam ettirilmiştir.

Çalışma grubunda farklı ülkelerden (Azerbaycan, Kazakistan, Afganistan, Suriye, Mısır, İran, Somali, Rusya), 18 ile 22 yaş aralığında 24 kız öğrenci, 11 erkek öğrenci dahil edilmiştir. Araştırmada A1 seviyesi ile çalışma imkânı bulunmasına rağmen, bu seviyedeki öğrencilerin alfabe öğrenimi, tanışma ve kendilerini kısa bir şekilde ifade etmeye yönelik konularla karşılaşmaları nedeniyle dinleme sürelerinin kısa olacağı düşünülmüş ve bu sebeple araştırmacılar tarafından A1 seviyesinde çalışma yapılmamıştır.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada daha güvenilir veriler toplanması için çeşitleme (triangulation) tekniğinden yararlanılmıştır. Bu teknik veri toplamada çoklu (birden fazla) yöntemin kullanılması, çoklu veri kaynaklarından yararlanılması, birden fazla araştırmacının katılımı veya ortaya çıkan bulguları karşılaştırma, kontrol etme ve onaylamada yararlanılacak çoklu kuramların işe koşulmasıdır (Merriam, 2009). Bunun için araştırmada hem video kaydı hem araştırmacı gözlem notları hem de kronometre uygulaması yapılmıştır.

Video

Araştırmada öğrencilerden onay alınarak uygulama sırasında rahatsız olmayacakları ancak tüm sınıfın videoda açıkça görülebileceği bir yere kamera yerleştirilmiştir. Öğrencilerin kameraya uyum sağlayabilmeleri için asıl uygulamadan bir hafta önce kamera sınıfa yerleştirilmiş ve açılmamıştır. Kamera ilk uygulama ile (A2 seviyesi birinci hafta) birlikte her uygulamada açılmıştır. Her seviyede video kayıtları yapılmıştır. A2 seviyesinde 3 hafta, B1 seviyesinde 4 hafta, B2 ve C1 seviyelerinde 5'er hafta uygulama yapılmış ve video kayıtları tutulmuştur. Kayıtlar bir ders saatinin başlangıcı ve bitişi arasında oluşturulmuş olup yaklaşık olarak 40-45 dakikalık sürelerdedir. Filmlerin açık şekilde güçlü ve kısıtlı yönleri vardır. Bu veri toplama biçimi, yüz ifadeleri, duygular ve işaretler gibi sözsüz davranış ve iletişimi veren, o an oluşan olay ve hareketleri yakalar (Marshall ve Rossman, 2006). Toplanan verilerin en doğru şekilde analiz edilmesi için video kaydı yapılmıştır. Uygulamanın başlaması ile video başlatılmış ve uygulamanın bitmesi ile birlikte de video kaydı durdurulmuştur. Böylece öğrencilerden elde edilen sonuçlar ile video kayıtları karşılaştırılmıştır.

Gözlem

Uygulamayı yapan araştırmacı tarafından uygulama sırasında gözlem notları tutulmuş ve öğrencilerde o haftaki dikkat çekici noktalar not edilmiştir. Uygulama sonrasında zaman kaybetmeksizin gözlem defterine geçirilmiştir. Araştırmacı gözlem notları dikkate alınarak araştırmaya dâhil edilmeyecek verilere karar verilmiştir. Araştırmacı gözlem notları her seviyede ve her uygulama sırasında tutulmuştur. A2 seviyesinde 3, B1 seviyesinde 4, B2 ve C1 seviyelerinde 5'er adet uygulama yapılmış ve not tutulmuştur.

Kronometre

Yavuz (2013) tarafından kaleme alınmış halk masallarından “Deve Tilki Çakal, Ayşe Kız ile Fatma Kız, Nine ile Tilki, Hoca ile Tilki, Avcı ile Çocukları, Aslan ile Tilki, İhtiyar Balıkçı, Çobanın Fendi Tilkiyi Yendi, Üç Şehzade, Ünlü Bey, Oduncu ve Kızları, Ölümsüzlüğü Arayan Adam, Güzel Kız ile Yedi Kardeşi, Tuzun Değeri, Yasemin, Küçük Kardeş, Elma Yanaklı Kız” adlı masallar üç alan uzmanı tarafından farklı masallar farklı seviyelere göre uygun görüldükten sonra araştırmacı tarafından

sınıfta öğrencilere uygun seviyelerde okunmuş öğrenciler araştırmacı ile eş zamanlı olarak kronometreleri başlatmıştır. Uygulama sonunda öğrencilerin kronometrelerindeki süreler kaydedilmiştir. Araştırmacı tarafından dinleme derslerinde bu uygulama bir dönem boyunca her derste defalarca uygulandığı için öğrenciler tarafından dersin bir rutini olarak algılanmıştır. Masalların hangi seviyelerde okunduğuna dair bilgi veri toplama süreci aşamasında her seviye için ayrı ayrı anlatılmıştır. Öğrenciler tarafından sıkıldıklarını düşündüklerinde kendi özgür iradeleri ile kronometreler durdurulmuştur.

Veri Toplama Süreci

Araştırmanın verilerinin toplanma sürecinde ilk olarak öğrencilere hiçbir psikolojik baskı kurulmadan araştırmaya gönüllü olanlar araştırmaya dâhil edilmiştir. Sonrasında öğrencilere araştırma süreci anlatılmış ve hiçbir not karşılığı olmadığı araştırmacı tarafından belirtilmiştir. Araştırmanın ders süreci ile birlikte eş zamanlı devam etmesi öğrencilerin bu uygulamanın ders süreci içerisinde bir etkinlik gibi düşünmesini sağlamıştır. A2 seviyesinde 3 hafta, B1 seviyesinde 4 hafta, B2 ve C1 seviyelerinde 5'er hafta uygulama yapılmıştır. Öğrencilerin seviyeleri ilerledikçe uygulama sayıları da buna paralel artmıştır. Böylece öğrencilerin uygulamaya yönelik olumsuz duygu durumları geliştirmeleri engellenmek istenmiştir.

A2 Seviyesi Dinleme Süresi Veri Toplama Süreci

Araştırmaya 2022-2023 yılı öğretim döneminde 20 yabancı öğrencinin A2 seviyesine başlaması ile başlanmıştır. Araştırmacılar tarafında uygulama, öğrenciler A1 seviyesinde sadece tanışma odaklı metinlerle karşılaştırıldığı için özellikle başlatılmamıştır. Uygulamanın yapıldığı Yabancılar Türkçe Öğretim Merkezi her bir kur seviyesini altı hafta şeklinde planlamaktadır. Araştırmacı, araştırmanın yapıldığı kurumda dinleme derslerine aktif olarak girmektedir. A2 seviyesinin dinleme dersinin ilk iki haftasında herhangi bir uygulama yapılmamıştır. Üçüncü haftada araştırmacı tarafından dinleme dersinin başlangıcında sınıfa öğrencilerin sürece alışması için kamera konulmuştur. Ancak herhangi bir dinleme metni okunmamıştır. Dördüncü hafta öğrenciler ilk dinleme dersi arasından geldiklerinde dikkatlerinin açık olduğu düşünülerek 4. hafta “Deve Tilki Çakal” masalı okunmuş öğrenciler tarafından kronometreler istediklerinde durdurulmuştur. Aynı zamanda kamera tarafından kayıt edilmiştir. Araştırmacı tarafından da sınıfla ilgili normal dışı olaylarda araştırmacı gözlemleri ile not edilmiştir. 5. hafta “Ayşe Kız ile Fatma Kız” masalı okunmuş, 6. hafta aynı veri toplama süreci ile “Nine ile Tilki” masalı okunmuş ve veriler kaydedilmiştir. A2 seviyesi biten öğrenciler bir diğer seviyeye geçmişlerdir. Ancak A2 seviyesine yeni başlayan 15 yabancı öğrenci ile bir önceki A2 seviyesi dinleme süreleri verilerinin yine aynı haftalarda aynı masallarla aynı veri toplama süreci ile benzer sonuçlar verip vermeyeceği sınırlanmak istenmiştir. Ancak ilk grubun verileri araştırmacılar tarafından asıl temel alınan verilerdir. Bunun nedeni ilk grupta etnik çeşitliliğin daha fazla olması nedeniyle daha çok genellenebilir sonuca ulaşılacağı varsayılmıştır. İlk grubun ve ikinci grubun verileri daha sonra incelenip karşılaştırılmak üzere iki ayrı dosya olarak saklanmıştır.

B1 Seviyesi Dinleme Süresi Veri Toplama Süreci

Yeni kurun ilk haftasında, A2 seviyesinden B1 seviyesine geçen 20 yabancı öğrenciyle yalnızca sürecin işleyişi paylaşılmış, bu derste herhangi bir ölçüm yapılmamıştır. Araştırmacı, ikinci haftada “Hoca ile Tilki” ve üçüncü haftada “Avcı ile Çocukları” masallarını öğrencilerle paylaşmış ve verileri aynı yöntemle kaydetmiştir. B1 seviyesindeki öğrenciler için dördüncü haftada “Aslan ile Tilki”, beşinci haftada ise “İhtiyar Balıkçı” masalları okunmuş ve veriler aynı şekilde toplanmıştır. Birinci grup öğrenciler B1 seviyesini tamamlayıp B2’ye başlamış, ikinci grup ise A2’yi bitirip B1 seviyesine yeni başlamıştır. Her iki grubun verileri, ileride karşılaştırma yapılmak üzere ayrı dosyalarda saklanmıştır.

B2 Seviyesi Dinleme Süresi Veri Toplama Süreci

B1 seviyesinden B2 seviyesine geçen 20 öğrenciyle de benzer bir süreç izlenmiştir. İlk hafta, yeni seviyeye uyum ve sürecin hatırlatılması amacıyla ölçüm yapılmamış, ikinci haftadan itibaren sırasıyla “Çobanın Fendi Tilkiyi Yendi”, “Üç Şehzade”, “Ünlü Bey”, “Oduncu ve Kızları” ve “Ölümsüzlüğü Arayan Adam” masalları dinletilmiştir. Her uygulamada öğrenciler, masalı dinlemeye devam etmek istemedikleri anda kronometrelerini durdurmuş, elde edilen süreler araştırmacı tarafından kaydedilmiştir. Birinci gruptaki öğrenciler B2 seviyesini geçmiş ve C1 seviyesine başlamıştır. B1 seviyesini bitirip B2 seviyesine yeni başlayan ikinci gruptaki öğrenciler ile de yine aynı şekilde veriler toplanmıştır. İlk grubun ve ikinci grubun verileri daha sonra incelenip karşılaştırılmak üzere iki ayrı dosya olarak saklanmıştır.

C1 Seviyesi Dinleme Süresi Veri Toplama Süreci

B2 seviyesinden C1 seviyesine geçen 20 öğrenciyle yürütülen uygulamada, ilk hafta yalnızca süreç tanıtılmış, ölçüm yapılmamıştır. İkinci haftada “Güzel Kız ile Yedi Kardeşi”, üçüncü haftada “Tuzun Değeri”, dördüncü haftada “Yasemin”, beşinci haftada “Küçük Kardeş” ve altıncı haftada “Elma Yanaklı Kız” masalları okunmuş; her derste öğrenciler, dinlemeyi sürdürmek istemedikleri noktada kronometrelerini durdurarak dinleme sürelerini kaydetmişlerdir. Kurumda C1 seviyesinin altı hafta olarak planlanması nedeniyle bu düzeyde toplam beş uygulamadan elde edilen veriler analiz edilmiştir. Ancak okunan masallardan seviyeye paralel olarak daha uzun ve soyut kavramların yoğun olduğu masallardan seçilmiş, bunun için uzman görüşü alınmıştır. Birinci gruptaki öğrenciler C1 seviyesini tamamlamıştır. B2 seviyesini bitirip C1 seviyesine yeni başlayan ikinci gruptaki öğrencilerden de yine aynı şekilde veriler toplanmıştır. İlk gruba ikinci grubun verileri daha sonra incelenip karşılaştırılmak üzere iki ayrı dosyada saklanmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde, her seviye için oluşturulan ve ayrı dosyalarda tutulan dokümanlar, video kayıtları ve araştırmacı gözlem notları birlikte incelenmiştir. Her uygulamada öğrencilerden toplanan kronometre sürelerinin doğruluğu, ilgili video kayıtları izlenerek kontrol edilmiş ve 35 öğrencinin verisinde herhangi bir tutarsızlığa rastlanılmamıştır. Aynı kayıtlar ikinci bir araştırmacı tarafından da izlenmiş, ölçümlerin geçerliliği konusunda görüş birliği sağlanmıştır. Ardından A2’de 3, B1’de 4, B2 ve C1’de ise 5’er dinleme etkinliğinden elde edilen toplam 34 uygulamaya ait süreler için aritmetik ortalama değerleri hesaplanmış, her seviye için ortalama dinleme süreleri tablo hâlinde sunulmuştur.

Geçerlilik ve Güvenirlilik

Araştırmada kullanılan masal metinlerinin seviye uygunluğunu belirlemek amacıyla, yabancılara Türkçe öğretimi alanında deneyimli üç uzmandan görüş alınmış ve tüm metinler için görüş birliği sağlanmıştır. Veri toplama ve analiz süreci, güvenilirlik ilkesine (Merriam, 2009) uygun olarak, öğrencilerin kronometre ile kaydettikleri süreler video kayıtları aracılığıyla doğrulanmış, ayrıca video kayıtları ikinci bir araştırmacı tarafından bağımsız olarak incelenmiştir. Araştırmacılar arası kontrol sonucunda ölçümlerin tutarlı olduğu belirlenmiştir. Veri toplama sürecinin ayrıntılı biçimde raporlanması, uygulama adımlarının açık şekilde tanımlanması ve veri saklama sürecinin şeffaf biçimde yürütülmesi çalışmanın tekrarlanabilirliğini artırmaktadır.

Yayın Etiği

Araştırma, Uşak Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu tarafından 04.07.2022 tarihli ve 2022-115 sayılı karar ile etik açıdan uygun bulunmuştur. Araştırma sürecine yalnızca gönüllü katılımcılar dâhil edilmiş, katılımcılardan bilgilendirilmiş onam alınmıştır. Elde edilen veriler gizlilik ilkesi doğrultusunda saklanmış ve yalnızca bilimsel amaçlarla kullanılmıştır.

Bulgular

1. Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 2. A2 Seviyesi Öğrencilerinin Ortalama Dinleme Süreleri

Çalışma Grubu	N	Aritmetik Ortalama
1. grup 1. uygulama	20	2,52
1. grup 2. uygulama	20	2,61
1. grup 3. uygulama	20	2,59
2. grup 1. uygulama	15	2,63
2. grup 2. uygulama	15	2,35
2. grup 3. uygulama	15	2,70
Toplam Grup	35	2,50

Tablo 2’de Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen A2 seviyesindeki öğrencilerin dinleme süreleri verilmiştir. Yukarıdaki tablo incelendiğinde A2 seviyesindeki öğrencilerin genel ortalama dinleme sürelerinin 2,50 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Tabloya bakıldığında 6 hafta arayla yapılan iki uygulamada da benzer sonuçların ortaya çıktığı görülmüştür. Bu verilerden hareketle Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen A2 seviyesindeki öğrencilerin ortalama dinleme sürelerinin 2-3 dakika olduğu söylenebilir. Elde edilen ortalama değerler, A2 seviyesinde dinleme süresinin yaklaşık 2-3 dakika aralığında kümelendiğini göstermektedir.

2. Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 3. B1 Seviyesi Öğrencilerinin Ortalama Dinleme Süreleri

Çalışma Grubu	N	Aritmetik Ortalama
1. grup 1. uygulama	20	4,10
1. grup 2. uygulama	20	4,54
1. grup 3. uygulama	20	4,63
1. grup 4. uygulama	20	4,70
2. grup 1. uygulama	15	4,02
2. grup 2. uygulama	15	4,23
2. grup 3. uygulama	15	4,39
2. grup 4. uygulama	15	4,42
Toplam grup	35	4,37

Tablo 3’te Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen B1 seviyesindeki öğrencilerin dinleme süreleri verilmiştir. Yukarıdaki tablo incelendiğinde B1 seviyesindeki öğrencilerin genel ortalama dinleme sürelerinin 4,37 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu verilerden hareketle Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen B1 seviyesindeki öğrencilerin ortalama dinleme sürelerinin 4-5 dakika olduğu söylenebilir. Yukarıdaki tabloda her iki grupta da öğrencilerin dinleme süreleri haftalarla birlikte artış göstermiştir. Bu durum öğrencilerin haftalar ilerledikçe Türkçe dinleme sürelerinin arttığını göstermektedir.

3. Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 4. B2 Seviyesi Öğrencilerinin Ortalama Dinleme Süreleri

Çalışma Grubu	N	Aritmetik Ortalama
1. grup 1. uygulama	20	6,02
1. grup 2. uygulama	20	6,48
1. grup 3. uygulama	20	6,53
1. grup 4. uygulama	20	6,75
1. grup 5. uygulama	20	6,88
2. grup 1. uygulama	15	6,18
2. grup 2. uygulama	15	6,83
2. grup 3. uygulama	15	6,25
2. grup 4. uygulama	15	6,11
2. grup 5. uygulama	15	6,69
Toplam grup	35	6,47

Tablo 4'te Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen B2 seviyesindeki öğrencilerin dinleme süreleri verilmiştir. Her iki gruptan elde edilen verilerin birleştirilmesi sonucunda B2 seviyesine ilişkin genel ortalama dinleme süresi 6,47 dakika olarak hesaplanmıştır. Birinci grupta, uygulama haftaları ilerledikçe ortalama dinleme sürelerinde kademeli bir artış eğilimi gözlenmektedir. İkinci grupta ise uygulamalar arasında dalgalanmalar bulunmakla birlikte ortalama değerlerin genel olarak 6-7 dakika aralığında yoğunlaştığı görülmektedir.

Bu çalışmada yalnızca betimsel istatistikler kullanıldığından gözlenen değişimlerin istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığına ilişkin çıkarım yapılmamaktadır. Elde edilen bulgular, B2 seviyesinde dinleme süresinin yaklaşık 6-8 dakika aralığında kümelendiğini göstermektedir.

4. Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 5. C1 Seviyesi Öğrencilerinin Ortalama Dinleme Süreleri

Çalışma Grubu	N	Aritmetik Ortalama
1. grup 1. uygulama	20	8,58
1. grup 2. uygulama	20	8,90
1. grup 3. uygulama	20	9,01
1. grup 4. uygulama	20	9,22
1. grup 5. uygulama	20	9,63
2. grup 1. uygulama	15	8,47
2. grup 2. uygulama	15	8,75
2. grup 3. uygulama	15	8,96
2. grup 4. uygulama	15	9,15
2. grup 5. uygulama	15	9,46
Toplam grup	35	9,01

Tablo 5'te Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen C1 seviyesindeki öğrencilerin dinleme süreleri verilmiştir. Tablo incelendiğinde, her iki grupta da haftalar ilerledikçe dinleme sürelerinde düzenli bir artış olduğu ve toplam grup için ortalama dinleme süresinin 9.01 dakika olarak hesaplandığı görülmektedir. Tablo incelendiğinde, her iki grubun dinleme sürelerinin düzenli olarak arttığı ve sonunda birbirine yakın düzeylere ulaştığı görülmektedir.

5. Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Tablo 6. Seviyelere Göre Öğrencilerin Ortalama Dinleme Süreleri

	Seviyeler	Dinleme Süreleri
Temel / başlangıç	A2	2-3 dakika
Orta / ara	B1	4-5 dakika
Orta / ara	B2	6-8 dakika
İleri	C1	9-10 dakika

Tablo 6'da araştırmada elde edilen veriler doğrultusunda ulaşılan tüm seviyelere göre (A2-B1-B2-C1) öğrencilerin dinleme süreleri verilmiştir. Tablo 6 incelendiğinde, A2 seviyesinde 2-3 dakika olan ortalama dinleme süresinin B1'de 4-5 dakikaya, B2'de 6-8 dakikaya ve C1'de 9-10 dakikaya yükseldiği, başka bir deyişle, dil seviyesi arttıkça dinlemeye ayrılabilen ortalama sürenin de kademeli olarak arttığı görülmektedir. C1 seviyesindeki öğrenciler, yapılandırılmamış konuşmaları, soyut kavramları ve geçişleri anlamada yeterlilik kazanmıştır. Ancak, ana dil konuşucusu seviyesine ulaşmamıştır.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu araştırmada, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen A2, B1, B2 ve C1 düzeylerindeki öğrencilerin dinleme süreleri betimsel olarak incelenmiştir. Elde edilen bulgulara göre ortalama dinleme süreleri A2 düzeyinde 2,50 dakika, B1 düzeyinde 4,37 dakika, B2 düzeyinde 6,47 dakika ve C1

düzeyinde 9,01 dakika olarak hesaplanmıştır. Seviyeler birlikte değerlendirildiğinde dil düzeyi yükseldikçe dinleme süresinin de kademeli biçimde arttığı görülmektedir. Bu bulgu, dil yeterliği arttıkça öğrencilerin hedef dile yönelik işitsel girdiyi daha uzun süre sürdürebildiklerini göstermesi bakımından önemlidir. Ancak bu çalışmada yalnızca dinleme süresi ölçülmüş, dinlediğini anlama düzeyi doğrudan değerlendirilmemiştir. Bu nedenle elde edilen sürelerin anlama başarısı ile doğrudan ilişkilendirilemeyeceği dikkate alınmalıdır.

CEFR'ye göre A2 seviyesi, öğrencinin kendisi ve yakın çevresiyle ilgili sık kullanılan ifadeleri ve kısa, basit metinleri anlayabildiği başlangıç düzeyi olarak tanımlanmaktadır (CEFR, 2018). Bu çerçevede, çalışmada A2 için saptanan 2-3 dakikalık ortalama dinleme süresi, sınırlı dil bilgisi ve kelime dağarcığına sahip öğrencilerin temel konularda kısa dinleme metinlerini takip edebildiğini düşündürmektedir. B1 düzeyi ise, gündelik yaşamla bağlantılı konularda açık ve anlaşılır biçimde sunulan metinlerin temel unsurlarını kavrama düzeyi olarak tanımlanmaktadır (CEFR, 2018). Araştırmada B1 seviyesindeki öğrencilerin 4-5 dakikalık bir süre boyunca dinlemeye devam edebildiği görülmüştür. Bu bulgu, bilinen konular çerçevesinde sunulan anlatımları orta uzunlukta metinler halinde takip edebilme beklentisiyle uyumlu görünmektedir.

Alan yazınında B2 düzeyi de B1 gibi ara aşama olarak tanımlanmaktadır. Bu araştırmada, B2 seviyesindeki öğrencilerin dinleme sürelerinin 6-8 dakika arasında değiştiği belirlenmiştir. Bu düzeyde öğrencilerden, güncel olaylara ilişkin televizyon yayınlarının ve haberlerin büyük bir kısmını anlayabilmeleri, ayrıca Türkçe film ve dizileri belirli ölçüde kavrayabilmeleri beklenmektedir (CEFR, 2018). Araştırmada ulaşılan B2 seviyesi dinleme süreleri ile Avrupa Diller İçin Başvuru Metni'nde belirtilen kazanımların örtüştüğü görülmektedir. Bununla birlikte, bir haber programının veya filmin ortalama süresi en az 40 dakika olarak düşünüldüğünde, Türkçeyi yeni öğrenen bir B2 öğrencisinin bu tür içerikleri kesintisiz ve eksiksiz biçimde anlaması mümkün görünmemektedir. Bu aşamada öğrenciden beklenen, metin içerisindeki bilindik yapıları fark edebilmesi ve genel akışı kavrayabilmesidir. Nitekim Saito ve Hanzawa'nın (2018) çalışmasında da dinleme becerisinin, öğrencilerin üst düzey bilişsel yetilerini geliştirme potansiyeli vurgulanmaktadır. Öğrencinin parçadan bütüne ulaşabilmesi, bu süreçte temel bir beceri olarak öne çıkmaktadır. Ayrıca Saito ve Hanzawa (2018) tarafından yapılan çalışmada hedef dilde takip edilen medya içeriklerinin dinleme sürecine olumlu katkılar sağladığı ifade edilmektedir. Otantik materyallerin, özellikle televizyon programlarının, dinleme süreleri üzerinde etkili olduğu ve öğrencilerin belirli tür materyaller aracılığıyla dinleme sürelerini arttırabildikleri sonucuna ulaşılmıştır. Kendi kültürü ile hedef dilin kültürü arasında bağlantı kurmak da farkındalık oluşturabilir (Alyılmaz ve Er, 2016). Genel olarak değerlendirildiğinde, B2 düzeyinde bir öğrencinin 5-6 dakikalık aktif dinleme süresinin yeterli kabul edilebileceği söylenebilir.

Alan yazınında C1 seviyesi, ileri düzey olarak yer almaktadır. Araştırmadan elde edilen bir diğer sonuç da C1 seviyesindeki öğrencinin dinleme süresinin 9-10 dakika olduğudur. C1 seviyesindeki bir öğrenciden açık bir biçimde yapılandırılmamış ve geçiş yerleri örtük kalmış olsa bile uzun bir söylevi anlayabilmesi, televizyon yayınlarını ve filmleri kesintisiz anlayabilmesi beklenmektedir (CEFR, 2018). Bu bağlamda yapılan araştırmada C1 seviyesindeki öğrencilerin dinleme sürelerinin 9-10 dakika olarak tespit edilmesi ile Avrupa Diller İçin Başvuru Metni dinleme kazanımları genel anlamda uyusmaktadır. Öğrencilerin seviyelerine uygun içerikler sunulduğunda, dinleme sürelerinin daha uzun olduğu ve bu sürenin öğrenme başarısını arttırdığı gözlemlenmiştir. Dil öğretimi bir süreç içerisinde gerçekleşmek durumundadır. Bu nedenle öğrencinin aktif sosyal ve iş çevresindeki hayata dâhil olmadan ana dili Türkçe olan öğrenciler kadar yüksek dinleme süreleri beklenmemelidir. C1 seviyesinde öğrencinin gelişimine açık olarak 9-10 dakikalık bir dinleme süresi yeterli olacaktır.

CEFR’de (2018) her bir dil düzeyi için tanımlanan dinleme kazanımları incelendiğinde, alt düzeylerde daha sınırlı ve gündelik içeriklerin, üst düzeylerde ise daha karmaşık ve yapılandırılmamış metinlerin anlaşılmasının beklendiği görülmektedir. Bu çalışmada ulaşılan sürelerin söz konusu kazanımlarla genel çerçevede uyumlu bir artış eğilimi gösterdiği söylenebilir. Bununla birlikte, CEFR’de belirtilen “uzun söylevleri anlama” gibi ifadeler süre bakımından kesin bir zaman aralığı içermemektedir. Dolayısıyla bu çalışmada belirlenen ortalama süreler, kazanımların doğrudan karşılığı olarak değil, öğrencilerin aktif dinlemeyi sürdürebildikleri ortalama zaman dilimi olarak değerlendirilmelidir.

B2 ve C1 düzeylerinde gözlenen süre artışı, öğrencilerin hedef dile maruz kalma süresi ve dilsel otomatikleşme düzeyleriyle ilişkili olabilir. Ancak bu çalışma nedensel bir tasarıma sahip olmadığından söz konusu artışın nedenlerine ilişkin kesin çıkarımlar yapmak mümkün değildir. Bu bağlamda bulguların betimsel sınırlar içinde değerlendirilmesi gerekmektedir.

Dinleme süresinin artması, tek başına dinleme yeterliğinin arttığını göstermemektedir; bu becerinin yanında anlama derinliği, dikkat sürdürülebilirliği ve bilişsel işleme kapasitesi gibi değişkenlerin de birlikte ele alınması gerekmektedir. Nitekim Field (2008), dinleme becerisinin diğer dil becerileriyle etkileşim içinde geliştiğini ve etkili dinleme eğitiminin genel dil gelişimine katkı sağladığını vurgulamaktadır. Bu çerçevede dinleme süresinin öğretim planlamasında dikkate alınması, öğrenme ortamlarının daha gerçekçi ve öğrenci düzeyine uygun biçimde yapılandırılmasına katkı sağlayabilir. Araştırma sonucunda şu önerilerde bulunulabilir:

- Yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarını hazırlayanlar metinleri ve etkinlikleri her seviyenin dinleme süresini dikkate alarak hazırlayabilirler.
- Yabancılara Türkçe öğretimi dersini veren öğretim elemanları derslerde bu süreleri dikkate alarak dersleri planlayabilirler.
- Okuma ve dinleme metinlerinde özellikle başlangıç seviyesinde öğrencilerin dinleme süreleri diğer seviyelere göre daha az olduğu için süre olarak kısa olan etkinliklerin sayıları artırılabilir. Böylece öğrencilerin derslerde aktif kalması sağlanabilir.
- Yapılan çalışmada öyküleyici metin türü ile öğrencilerin dinleme süreleri belirlenmiştir. Başka bir çalışmada bilgilendirici metin türünde öğrencilerin dinleme süreleri de belirlenebilir.
- Türk soylu öğrencilerin ana dillerinin Türkçenin hangi grubuna girdiğini bilmek (Alyılmaz, 2018) öğrenme hızını artırabilir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırmanın bazı sınırlılıkları bulunmaktadır:

Çalışma tek bir üniversitenin Türkçe öğretim merkezinde yürütülmüştür.

Örneklem kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir.

Dinleme süresi öznel durdurma ölçütüne dayanmaktadır.

Çalışmada yalnızca öyküleyici metin türü kullanılmıştır.

Analiz sürecinde yalnızca betimsel istatistikler kullanılmıştır; seviyeler arası farkın istatistiksel anlamlılığı test edilmemiştir.

Dinleme süresi ölçülmüş, ancak dinlediğini anlama düzeyi değerlendirilmemiştir.

Çalışma grubunda farklı ülkelerden öğrenciler yer almasına rağmen, örneklemin Türkiye'deki tüm YTO öğrencilerini temsil ettiği söylenemez; dolayısıyla bulguların genelleme sınırları temkinli bir şekilde yorumlanmalıdır.

Çalışmada yalnızca betimsel istatistikler kullanıldığından, öğrencilerin seviyeleri arasındaki farkların istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığına dair bir çıkarım yapılamamaktadır.

Destek ve Teşekkür

Bu araştırmanın yürütülmesi sürecinde herhangi bir kurum veya kuruluştan finansal destek alınmamıştır. Araştırmanın gerçekleştirilmesine katkı sağlayan TÖMER birimi yöneticilerine ve çalışmaya gönüllü olarak katılan öğrencilere teşekkür ederim.

Bilgilendirilmiş Gönüllü Onam Formu

Araştırma, 18 yaşından büyük gönüllü katılımcılarla yürütülmüş olup çalışmaya katılan tüm katılımcılardan Bilgilendirilmiş Gönüllü Onam Formu alınmıştır.

Etik Beyanı

Çalışmada *Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi*'nde belirtilen temel ilkelerin tamamına uyulduğunu, bilimsel araştırma ve yayın etiğine aykırı eylemlerden hiçbirinin yapılmadığını beyan ederiz.

Etik Kurul İzni

Kurul adı: Uşak Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu

Kurul tarihi: 04.07.2022

Evrak no: 2022-115

Yazar Katkı Oranı

Bu çalışma iki yazar tarafından hazırlanmıştır. Birinci yazarın çalışmaya katkı oranı %60, ikinci yazarın katkı oranı ise %40'tır.

Çıkar Çatışması

Yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Yapay Zekâ Kullanımı

Yazarlar, bu çalışmanın hazırlanması sürecinde herhangi bir yapay zekâ aracından yararlanmadıklarını beyan eder.

Telif Hakkı

Bezgek Dergisi'nde yayımlanan çalışmalar Creative Commons Atıf-Ticari Olmayan 4. 0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

Veri Paylaşımı

Bu çalışma kapsamında elde edilip analiz edilen veriler talep edilmesi hâlinde yazarlardan talep edilebilir.

Kaynaklar

- Akyüz, M. L. (2024). Yabancılar için Türkçe ders kitaplarındaki etkinliklerdeki Türkçenin yabancı dil olarak öğretim programı'nda yer alan kazanımlar: İstanbul yabancılar için Türkçe ders kitabı a1-a2 örneği. *Bezgek Yabancılar Türkçe Öğretimi Dergisi*, 3(2), 107-117. <http://dx.doi.org/10.56987/bezgek.1490923>
- Alyılmaz, C. (2022) Eski Türkler yabancı dil biliyorlar mıydı? *Bezgek Yabancılar Türkçe Öğretimi Dergisi*, 2(1), 1-31. <http://dx.doi.org/10.56987/bezgek.17>
- Alyılmaz, C., & Er, O. (2016). Yabancılar Türkçe öğretimi uygulamalarında öğretmenlerin kültürel farkındalık oluşturmadaki etkisinin değerlendirilmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 5(3), 1392-1413. <http://dx.doi.org/10.7884/teke.721>
- Alyılmaz, S. (2018). Türkçe öğretiminde hedef kitlenin / “öğrenen”in önemi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 7(4), 2452-2463. <http://dx.doi.org/10.7884/teke.4368>
- Alyılmaz, S., & Polatcan, F. (2018). İletişim kurma istekliliği ölçeği: Bir ölçek geliştirme çalışması. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 7(1), 447-458. <http://dx.doi.org/10.7884/teke.4160>
- Alyılmaz, S., & Polatcan, F. (2020). *Yabancılar Türkçe öğretiminde iletişim becerileri*. Duvar Yayınları.
- Batur, Z., & Gül, A. (2021). Ortaokul öğrencilerinin dinleme ilgi ve süreleri üzerine öğretmen görüşleri. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 9(3), 127-141. <https://doi.org/10.29228/ijlet.50663>
- Brown, G., & Yule, G. (1983). *Teaching the spoken language*. Cambridge University Press.
- Chang, A. C. S., & Millett, S. (2013). The effect of extensive listening on developing L2 listening fluency: Some hard evidence. *ELT Journal*, 67(3), 360-369. <https://doi.org/10.1093/elt/cct014>
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2018). *Research methods in education* (8th ed.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315456539>
- Council of Europe. (2018). *Common European framework of reference for languages: Learning, teaching, assessment. Companion volume with new descriptors*.
- Çifci, M. (2001). Dinleme eğitimi ve dinlemeyi etkileyen faktörler. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(2), 165-177.
- Demirel, Ö. (1999). *İlköğretim okullarında Türkçe öğretimi*. MEB Yayınları.
- Doğan, Y. (2011). *Dinleme eğitimi*. Pegem Akademi.
- Field, J. (2008). *Listening in the language classroom*. Cambridge University Press.
- Göğüş, B. (1978). *Orta dereceli okullarımızda Türkçe ve yazın eğitimi*. Gül Yayınevi.
- Gündüz, O., & Şimşek, T. (2014). *Anlama teknikleri 2: Dinleme eğitimi el kitabı*. Grafiker Yayınları.
- Güneş, F. (2007). *Türkçe öğretimi ve zihinsel yapılandırma*. Nobel Yayınları.
- Kocaadam, D. (2011). *Not alarak dinleme eğitiminin ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin dinleme becerisi üzerindeki etkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.

- Mackay, I. (1997). *Dinleme becerisi* (A. Bora & O. C. Çolak, Çev.). İlk Kaynak Kültür ve Sanat Ürünleri.
- Marshall, C., & Rossman, G. B. (2006). *Designing qualitative research* (4th ed.). Sage.
- Merriam, S. B. (2009). *Qualitative research: A guide to design and implementation*. Jossey-Bass.
- Mertens, D. M. (2010). *Research and evaluation in education and psychology: Integrating diversity with quantitative, qualitative, and mixed methods*. Sage.
- Özbay, M. (2015). *Anlama teknikleri II: Dinleme eğitimi*. Öncü Basımevi.
- Özdemir, E. (2013). *Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin konuşma kaygılarının kaynakları* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Robertson, A. K. (2004). *Etkili dinleme* (E. S. Yarmalı, Çev.). Hayat Yayınları.
- Rost, M. (1991). *Listening in action*. Prentice Hall International.
- Saito, K., & Hanzawa, K. (2018). The role of input in second language oral ability development in foreign language classrooms: A longitudinal study. *Language Teaching Research*, 22(4), 398-417. <https://doi.org/10.1177/1362168818754821>
- Spataro, E. S., & Bloch, J. (2017). “Can you repeat that?” Teaching active listening in management education. *Journal of Management Education*, 42(2), 168-198. <https://doi.org/10.1177/1052562917748696>
- Şahin, A. (2011). İlköğretim 6. sınıf öğrencilerinin dinleme becerisi farkındalıklarının sosyoekonomik düzeye göre incelenmesi. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(1), 178-188.
- Tabak, G., & Göçer, A. (2014). Dinleme becerisine yönelik alternatif ölçme ve değerlendirme araçları. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 250-272. <https://doi.org/10.14686/BUEFAD.201428181>
- Türk Dil Kurumu. (2005). *Türkçe sözlük*.
- Vandergrift, L. (2003). Orchestrating strategy use: Toward a model of the skilled second language listener. *Language Learning*, 53(3), 463-496. <https://doi.org/10.1111/1467-9922.00232>
- Vandergrift, L. (2007). Extensive listening practice and input enhancement using mobile phones: Encouraging out-of-class learning. *TESL-EJ*, 11(2), 1-17.
- Yıldız, C., Okur, A., Arı, G., & Yılmaz, Y. (2010). *Yeni öğretim programına göre kuramdan uygulamaya Türkçe öğretimi* (3. baskı). Pegem Akademi.

Extended Abstract

In foreign language teaching, listening skills are one of the four fundamental language skills that play a key role in developing communicative competence. Listening is an important process that enables individuals to comprehend spoken input in the target language, understand the context of communication, and develop appropriate responses. In foreign language learning in particular, listening skills are critically important in terms of students' ability to perceive and comprehend linguistic input in its natural flow. However, listening skills are closely related not only to linguistic knowledge but also to various variables such as attention span, cognitive load, motivation, and the quality of the learning environment. In this context, students' ability to sustain listening time can be considered an important variable in terms of planning listening activities and preparing teaching materials.

When examining studies on listening skills in the field of teaching Turkish as a foreign language, it is seen that topics such as listening strategies, the design of listening activities, material development, and the relationship between listening skills and other language skills are frequently addressed. However, it is noteworthy that studies quantifying the listening duration that students can sustain their attention are quite limited. Yet, planning the duration of listening activities according to students' language levels is an important factor that can increase the efficiency of the learning process. Therefore, determining listening durations according to levels can make important contributions to the preparation of teaching programmes and the planning of in-class activities.

The aim of this research is to quantitatively determine the listening durations of students learning Turkish as a foreign language according to their language levels and to reveal how these durations change between levels. The research also aims to examine whether there is a significant increase in listening durations as students' language levels rise. In this regard, the study aims to contribute to the literature by providing quantitative data on listening skills in the field of teaching Turkish as a foreign language.

The research was designed in line with the quantitative research model. The study group consisted of a total of 35 students studying at the Turkish Language Teaching Application and Research Centre (TÖMER) unit of a state university in Turkey, with different language levels. Participants consisted of students studying at A2, B1, B2, and C1 levels according to the Common European Framework of Reference for Languages. A standardised application process was followed during data collection. In this process, fairy tale texts appropriate for the students' levels were selected based on expert opinion for each language level. The main reasons for choosing fairy tales were their clear narrative structure, easily followable plot, and their ability to hold students' attention for longer periods.

Stopwatch measurements, video recordings, and standardised application steps were used during the data collection process. During the research applications, the selected fairy tale texts were read to the students, who followed the listening process. Participants were asked to stop the stopwatch when they did not want to continue listening or when they felt their attention was wandering. Thus, each student's listening time was recorded individually. To increase the reliability of the research process, the applications were supported by video recordings, and the application process was standardised.

A total of 35 students participated in the study, but due to technical reasons and data gaps, data from 34 applications were included in the analysis. The obtained data were evaluated using quantitative analysis methods. The listening times of the students were examined separately for each language level, and arithmetic means were calculated. Thus, the average listening times of the students were determined according to their levels.

The research findings show that students' listening times differ significantly according to their language levels. According to the results obtained, the average listening time for A2 level students was determined to be approximately 2-3 minutes. This indicates that beginner-level students struggle to maintain their attention for long periods and require shorter listening activities. For B1-level students, the average listening time was found to be between 4-5 minutes. This result shows that as language proficiency increases, students' ability to sustain their listening time also develops.

The study determined that the average listening time for B2 level students was between 6 and 8 minutes. The development of both linguistic proficiency and cognitive processing skills at this level enables students to follow longer listening activities. For C1 level students, the average listening time was found to be between 9 and 10 minutes. This result demonstrates that advanced students can follow spoken input in the target language for longer periods of time and that listening skills progress significantly alongside language development.

Overall, the research results show that students' listening times increase significantly as their language level rises. This finding highlights the need to determine level-appropriate durations when planning listening activities in foreign language teaching. For beginners, shorter but frequently repeated listening activities may support the learning process. Conversely, longer and more complex listening activities can be planned for intermediate and advanced learners.

The findings of the study reveal important results in terms of preparing teaching materials and structuring listening activities in the teaching of Turkish as a foreign language. Adjusting the duration of listening texts in textbooks and teaching materials to suit students' language levels can help students maintain their attention and contribute to the more effective development of their listening skills. Furthermore, teachers taking students' attention spans into account when planning listening activities can increase the effectiveness of in-class activities.

In conclusion, this study aimed to contribute to the literature by presenting quantitative data on the listening times of students learning Turkish as a foreign language. The research findings showed that students' listening times increased regularly and significantly as their language level rose. This situation reveals that there is a strong relationship between language proficiency and listening skills and that students can follow spoken input more attentively for longer periods as their linguistic proficiency develops. The results obtained show that it is important to determine listening durations appropriate to students' levels when planning listening activities in the teaching of Turkish as a foreign language. In particular, for beginners, choosing shorter, easier-to-understand, and repetition-based listening activities may help students maintain their attention and gradually develop their listening skills. For intermediate and advanced learners, using longer, more content-rich listening activities that include different text types may support the learning process.

Furthermore, this research is significant in that it provides quantitative data on listening duration in the field of teaching Turkish as a foreign language. The findings of the study provide guidance to teachers and material developers in the process of preparing textbooks, designing listening materials, and organising teaching programmes. Furthermore, the fact that the research is limited to a specific sample group is a factor that should be considered in terms of the generalisability of the results obtained. It is recommended that similar studies be conducted in future research with larger sample groups, different age and language groups, and using different text types. Furthermore, examining variables that may affect students' listening time, such as motivation, attention, learning strategies, and cognitive load, will contribute to obtaining more comprehensive and in-depth results regarding the teaching of listening skills. Such studies can make significant contributions to the development of more effective teaching methods for listening skills in the teaching of Turkish as a foreign language and to making learning processes more efficient.